

BETHELKERK
SCHEVENINGEN

BETHELKERK OP KOERS

Beleidsdocument 2018-2025

Uitwerking voorgenomen beleid en financiële onderbouwing
wijkgemeente Bethelkerk Scheveningen

kerkenraad Bethelkerk Scheveningen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
Update oktober 2019	2
2. Procesbeschrijving Plan van Aanpak.....	3
3. Bethelkerk pastoraal vitaal	4
4. Samenwerking met andere wijkgemeenten.....	7
5. PR en marketing.....	8
6. Kwaliteit	9
7. Financiële onderbouwing Bethelkerk op Koers.....	10
7.1. Inleiding.....	10
7.2. De exploitatie	10
7.3. Bezuinigingen en extra opbrengsten	12
7.3.1. Bezuinigingen.....	12
7.3.2. Extra opbrengsten	12
7.4. Uitkomst exploitatie Bethelkerk 2018 -2025	14
7.5. Het planmatig onderhoud.....	14
7.6. Conclusie.....	16
8. Overeenkomst en Garantieverklaring	17
Bijlagen	18
1. Besluit Algemene Kerkenraad PGS.....	18
2. Meerjarenonderhoudsplan Time Clock - wordt separaat meegezonden	19
3. Meerjarenonderhoudsplan Bethelkerk - kapitalisatie 25 jaar - wordt separaat meegezonden.....	19
4. Regulier pastoraal bezoek in de wijkgemeente Bethelkerk	20
5. Kwaliteit in de Bethelkerk - voorstellen vanuit de werkgroep.....	22

1. Inleiding

Naar aanleiding van de financiële situatie van de Protestantse Gemeente te Scheveningen (PGS) is in 2017 het traject Kerk op Koers in gang gezet. Achtergrond van dit traject is de noodzaak tot diepgrijpende maatregelen om in ieder geval tot 2025 te komen tot een toekomstbestendige PGS (zie [bijlage 1](#)).

Op 6 maart 2018 besloot de Algemene Kerkenraad (AK) de individuele wijkgemeenten de ruimte te bieden om de eigen toekomst vorm te geven en in te kleuren en vroeg de AK de wijkgemeenten om uiterlijk 1 september 2018 een inhoudelijk toekomstplan en een sluitende meerjarenbegroting tot en met 2025 aan te leveren, inclusief garanties van de wijkverenigingen en steunfondsen.

In dit document schetst de wijkgemeente Bethelkerk haar toekomstplannen en de financiële onderbouwing daarvan. Daarnaast is ook de door de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters gevraagde garantiestelling opgenomen in dit document.

Na een korte beschrijving van het proces om te komen tot deze toekomstplannen volgt eerst een schets van onze toekomstplannen en vervolgens de financiële onderbouwing en sluitende meerjarenbegroting. Daarna is de garantiestelling opgenomen. Het document sluit af met de bijlagen waarnaar verwezen is.

Met elkaar bouwen we aan de kerk als lichaam van Christus, waarin ieder zijn eigen taak en aandeel heeft en naar vermogen bijdraagt. We doen dat met vallen en opstaan, in de wetenschap en het vertrouwen dat Christus zelf het hoofd van het lichaam is.

Update oktober 2019

In blauw beschrijven we de ontwikkelingen die sinds het opstellen van Bethelkerk op Koers hebben plaatsgevonden en de doelen die bereikt zijn. Ook benoemen we nieuwe doelen, die gaandeweg het traject naar voren zijn gekomen.

Het emeritaat van ds. Jan Maasland per 1-9-2019 heeft een behoorlijke impact gehad op het verwezenlijken van de plannen: de focus van de kerkenraad moest, naast de uitvoering van dit beleidsplan, ook gericht worden op het beroepingswerk. In dat kader zijn in de eerste helft van 2019 -na raadpleging van de gemeente- een profielschets van de te beroepen predikant, een profiel van de wijkgemeente, een meerjarenbegroting t.b.v. de solvabiliteitsverklaring en een plaatselijke regeling voor de wijkgemeente Bethelkerk opgesteld.

2. Procesbeschrijving Plan van Aanpak

Na het besluit van de Algemene Kerkenraad van de PGS heeft de kerkenraad op 22 maart 2018 samen met de gemeenteleden die deelnamen aan de diverse klankbordgroepen in het traject Kerk op Koers vergaderd en de thema's voor Bethelkerk op Koers vastgesteld. Deze thema's zijn: Pastoraal Vitaal / Financiën / Kwaliteit en Public Relations/ Marketing. Daarnaast zal ook samenwerking met andere wijkgemeenten aandacht krijgen.

Begin april zijn de voorstellen uit de inhoudelijke kerkenraadsvergadering van 22-03-2018 verder uitgewerkt door een aantal kerkenraads- en klankbordgroepleden. Op 15 april is -na afloop van de zondagse eredienst- de gemeente geïnformeerd over de stand van zaken en de te nemen stappen. In de kerkenraadsvergadering van eind april zijn bij de thema's werkgroepen geformeerd en spraken we af wie de trekkers van de betreffende werkgroepen zouden zijn. Vervolgens gingen de diverse werkgroepen aan de slag om plannen uit te werken, door te rekenen en vast te stellen. Daarnaast werd overleg met Kommunika geïnitieerd om te komen tot meerjarige afspraken over het gebruik van de ruimtes onder de Bethelkerk.

In de kerkenraadsvergadering van eind juni 2018 werden de resultaten van de besproken thema's van de werkgroepen met de kerkenraad gedeeld en zijn afspraken gemaakt hoe ze verder uitgewerkt zouden worden in het Meer Jaren Beleidsplan en over de inhoudelijke en financiële onderbouwing.

In de kerkenraadsvergadering van 23 augustus 2018 is het definitieve plan vastgesteld en zijn afspraken gemaakt over de terugkoppeling naar de gemeente.

3. Bethelkerk pastoraal vitaal

Uit de in paragraaf 2 geschetste besprekingen komen de volgende initiatieven en actiepunten naar voren, die op het gebied van pastoraat en gemeente-zijn als 'werkagenda' voor de komende jaren zullen worden ingezet. Daarnaast is de kerkenraad voornemens om tijdens een gemeenteberaad naar aanleiding van de totstandkoming van Bethelkerk op Koers bij de gemeenteleden te peilen of er aanvullende behoeften zijn.

In wijkgemeente Bethelkerk vinden al veel vaak goed lopende activiteiten en samenkomsten plaats. Uiteraard worden deze activiteiten zeer gewaardeerd en wordt er gestreefd om deze te continueren. De hieronder opgesomde activiteiten zijn bedoeld om te komen tot uitbreiding en/of verdieping van bestaande activiteiten. Eventuele kosten worden gedragen door de wijkvereniging.

✓ inzet kerkelijk werker (v/m)

Als daar financiële ruimte voor is, zien we graag weer een kerkelijk werker aan de slag in onze wijkgemeente. De 'kleur' van deze professional moet passen bij onze wijkgemeente. Enkele karakteristieken die we voor ogen hebben zijn: initiatiefrijk, zichtbaar, inzetbaar voor ouderenwerk én voor (oudere) jongerenwerk / jonge gezinnen en communicatief vaardig.

Door het emeritaat van ds. Jan Maasland per 1 september 2019 is het besluit tot de mogelijke aanstelling van een kerkelijk werker aangehouden tot er een nieuwe predikant is.

✓ pastorale coördinatie - moderamen

Na het vertrek van onze vorige pastoraal werker is herijking van het pastorale werk noodzakelijk. Het pastorale team, bestaande uit de pastorale ouderlingen en de wijkpredikant heeft de volgende prioriteiten gesteld:

1. inventariseren bezoekvrijwilligers en updaten vrijwilligersbestand
2. inventariseren vaste adressen bezoekvrijwilligers
3. afstemmen van de verschillende lijsten met bezochten en met het overzicht van de Bethel Bezoek Actie
4. structureel contact met de ouderling die alle bezoeken administreert
5. vaststellen criteria over wie bezocht worden
6. organiseren wijkavond bezoekerwerk
7. werken rondom bepaalde thema's / jaarthema

Deze acties hebben geleid tot het opstellen van een bezoekplan, dat in [bijlage 4](#) is opgenomen. Dit bezoekplan is in de kerkenraadsvergadering van juni besproken en vastgesteld en aan de uitvoering ervan wordt al gewerkt.

Ds. Nel van Dorp en mw. Anneke van Mansum hebben, na het emeritaat van ds. Jan Maasland, een verdeling gemaakt in de gemeenteleden die bezocht kunnen worden. Daarnaast vindt actief afstemming plaats met het pastorale team over wie bezocht kan en wil worden. Ook wordt er actief een link gelegd met de Bethel Bezoek Actie.

Een overzicht van de realisatie van bovenstaande punten:

1. inventariseren bezoekvrijwilligers en updaten vrijwilligersbestand - gerealiseerd
2. inventariseren vaste adressen bezoekvrijwilligers - in ontwikkeling
3. afstemmen van de verschillende lijsten met bezochten en met het overzicht van de Bethel Bezoek Actie - gerealiseerd
4. structureel contact met de ouderling die alle bezoeken administreert - gerealiseerd
5. vaststellen criteria over wie bezocht worden - gerealiseerd
6. organiseren wijkavond bezoekerwerk - nog niet gerealiseerd
7. werken rondom bepaalde thema's / jaarthema - nog niet gerealiseerd

✓ jonge gezinnen

Op dit moment zijn er contacten met de Duinoordschool. Deze worden gecontinueerd. In het afgelopen seizoen is "En het geschiedde", een activiteit die zich richt op jonge kinderen en die zich

kenmerkt door een Bijbelverhaal, luistersnoepjes en laagdrempelige aanpak, nieuw leven ingeblazen. Deze activiteit wordt voortgezet.

Nieuwe activiteiten voor de planperiode:

- 2 x per jaar op zondagmiddag: een kinder - /ouderactiviteit
- opa & oma - kleinkinderen activiteiten
- op aanvraag bezoekwerk aan jonge gezinnen

In 2019 is er in de Bethelkerk 3 x een 'Het geschiedde...' gehouden: een bijeenkomst waar (klein-) kinderen en (groot-) ouders samenkomen in de kerk, luisteren naar een verhaal en pannenkoeken eten.

Met de Duinoordschool lopen afspraken over een gezamenlijke viering van Palmpasen 2020.

✓ *vorming en toerusting*

In onze wijkgemeente worden gespreksgroepen en Bijbelkringen aangeboden die goed bezocht worden. Ook de ouderensoos heeft een eigen, vast aandeel. Uiteraard worden deze goed draaiende activiteiten voortgezet.

Nieuw opgezet worden, aansluitend bij het jaarthema, themabijeenkomsten en/of cursussen die zich richten op de eigen gemeenteleden, maar waarbij ook nadrukkelijk naar buiten wordt getreden.

De data van de verschillende kringen zijn in kaart gebracht en worden gepubliceerd in de verschillende media. Als er een jaarthema is (in 2019 is dat er nog niet), kunnen meer gerichte thema-avonden worden georganiseerd.

✓ *4 x per jaar broodje na de kerk*

Vier keer per jaar wordt, ter versterking van de onderlinge contacten, na de zondagse koffie een broodje verzorgd.

In 2019 is er 1 x een broodje na de kerk geserveerd, de frequentie wordt in 2020 verhoogd.

✓ *startdag*

We gebruiken de jaarlijkse startdag om gemeenteleden met elkaar in contact en in gesprek te krijgen, eventueel aangevuld met een kerkproeverij en / of open dag.

In 2019 met grote opkomst succesvol gehouden; thema: Een goed verhaal. In de kerkbode is verslag gedaan van deze dag.

✓ *vrijwilligersbeleid*

Zonder vrijwilligers kan de kerk niet functioneren. In de komende planperiode wordt vrijwilligersbeleid opgezet en in gang gezet. Enerzijds met als doel meer vrijwilligers te genereren, anderzijds om onze waardering voor de zittende vrijwilligers kenbaar te maken.

De toerusting van vrijwilligers (het meegeven van de noodzakelijke 'gereedschappen' voor het werken in de kerkelijke wijngaard) is onderdeel van dit beleid.

De toerusting van onze pastorale vrijwilligers is dit jaar serieus opgepakt. Vrijwilligers en ouderlingen hebben twee bijeenkomsten gehouden ter ondersteuning van hun werk in de wijkgemeente.

Het vrijwilligersbeleid staat gepland voor 2020.

✓ *maaltijdavonden opzetten*

Enkele jaren geleden werden met succes op incidentele basis maaltijdavonden georganiseerd in De Vonk. Deze avonden werden bezocht door zowel gemeenteleden als belangstellenden. Doel is om deze maaltijdavonden nieuw leven in te blazen, de zichtbaarheid van de Bethelkerk te vergroten en de saamhorigheid te vergroten.

Onder de naam Welkom vond op 24 mei de eerste maaltijdavond aan. Het maximum van 50 bezoekers werd meteen bereikt. In 2019-2020 staan 3 Welkom-avonden gepland.

✓ *back to the fifties*

In de afgelopen decennia is een aantal 'oudere jongeren', die nu rond de 50 jaar oud zijn, het directe contact met de kerk kwijtgeraakt. Druk gezin, drukke baan, andere prioriteiten... Inmiddels zijn hun kinderen groot, heeft de carrière zijn beslag gekregen en is er weer meer tijd, ook voor zingevingsvraagstukken. Ooit was daar die kerk, waar ze zich onderdeel van voelden. Bekeken wordt of er weer contact kan komen met de oud-leden en of er weer een band kan worden opgebouwd met deze (oud-)gemeenteleden, bij voorbeeld door het organiseren van sociale en/of culturele activiteiten.

[Staat in de planning voor 2020/2021.](#)

✓ *rouwverwerkingsgroep*

Met een tussenpoos van enkele jaren wordt er een groep geformeerd om mensen die te maken hebben met het verlies van en rouw om een naaste te ondersteunen. Streven is om deze groep 1 x per 2 jaar te starten.

[De eerste voorbereidingen lopen, de groep gaat starten in seizoen 2019-2020.](#)

✓ *Bijbelwandeltheater*

In het verlengde van het kerkelijk Scheveningen-breed georganiseerde Kerstwandeltheater wordt gedacht over het organiseren van een Bijbelwandeltheater, waarin een episode uit de Bijbel centraal staat.

[Staat in de planning voor 2021.](#)

✓ *opzet kerkenraadsvergaderingen*

De kerkenraad vergadert maandelijks; daarnaast worden er nog vele andere bijeenkomsten die organisatorisch of inhoudelijk van aard zijn gehouden. Onderzocht wordt of dit zo moet blijven of dat we dat op een andere wijze moeten of kunnen organiseren.

[Staat in de planning voor 2020, voorstel komt in kerkenraadsvergadering november 2019.](#)

4. Samenwerking met andere wijkgemeenten

In de afgelopen jaren hebben er -op basis van de bij de totstandkoming van de PGS gemaakte afspraken- veel gesprekken plaatsgevonden met de kerkenraad van de wijkgemeente Oude Kerk. Deze gesprekken verliepen in goede sfeer en harmonie. De opbrengst van de gesprekken leidde echter niet tot nauwere samenwerking: zowel op het gebied van geloofsbeleving als van financiële en huisvesting gerelateerde zaken lagen en liggen de standpunten ver uit elkaar. Tijdens het traject Kerk op Koers is besloten ieder een eigen weg te gaan.

In juli heeft er een eerste oriënterend gesprek plaatsgevonden tussen afgevaardigden van de Nieuwe Badkapel en de Bethelkerk. Afgesproken is om verder te praten over het mogelijk samen uitvoeren van activiteiten die zich richten op jongeren en jonge gezinnen; over het mogelijk gezamenlijk aantrekken van een kerkelijk werker (als daar (financiële ruimte voor is en de gelegenheid zich voordoet); over het uitbreiden van activiteiten waarin al samengewerkt wordt (nu kinderkerstfeest, straks ook kinderpaasfeest?) en over samenwerking op het gebied van pastoraat.

We hebben afgesproken in het najaar verder te praten in uitgebreidere samenstelling.

Met (afgevaardigden van) de wijkgemeente Prinses Julianakerk heeft in het kader van Kerk op Koers geen overleg plaatsgevonden.

Update oktober 2019: er hebben in 2019 geen samenwerkingsgesprekken plaatsgevonden. De focus op het beroepingswerk is hiervan de oorzaak. De scriba van de wijkgemeente Nieuwe Badkapel heeft op ons verzoek plaatsgenomen in de beroepingscommissie.

Vanuit andere wijkgemeenten hebben geen initiatieven tot samenwerking in de richting van Bethelkerk plaatsgevonden.

5. PR en marketing

De website, publicaties in de kerkbode en plaatselijke bladen, facebook, ons digitale prikbord en de directe uitzendingen via het internet behoren tot de vaste PR-activiteiten van de Bethelkerk. Meerdere vrijwilligers zijn daarmee bezig. Om alle PR-activiteiten te stroomlijnen en uit te breiden zijn in het kader van Bethelkerk op Koers een aantal betrokkenen bij elkaar gekomen en hebben afspraken en ambities vastgelegd.

Afspraken en ambities:

- De route van de PR van de Bethelkerk (wie doet wat en met welk doel) is duidelijk voor alle vrijwilligers
- Er is een helder stappenplan m.b.t. de PR vastgelegd, waarbij het uitgangspunt is dat van iedere activiteit duidelijk is wie de PR-contacten onderhoudt.
- Er zijn duidelijke routes voor zowel de interne PR als de externe PR.
- Aan de gemeenteleden wordt het belang van PR duidelijk gemaakt en wordt uitleg gegeven over mogelijke bijdragen vanuit de gemeente voor bijv. facebook. Ook het 'liken' van berichten speelt daarbij een belangrijke rol.

Marketing:

Voor marketing gelden dezelfde stappen zoals hierboven genoemd, maar bij marketing richten we ons op een specifieke doelgroep. Voorgesteld wordt om aan de slag te gaan met de volgende doelgroepen:

Ouders (jonge) kinderen

- 25-35 jarigen
- 50-ers (zie ook 'back to the fifties')
- Nieuwe bezoekers (hoe hou je ze vast?)
- Scholen en de ouders
- Samenwerkingsvormen (NBK)

Doordat de afgelopen jaren alle kerkdiensten zijn opgenomen willen we ons oriënteren op de mogelijkheid om te komen tot een eigen website / youtube-kanaal onder de titel 'aansprekende preken'. Uiteraard zullen hierover met betrokkenen voorgangers goede afspraken moeten worden gemaakt.

Update 2019: er zijn heldere afspraken met de PR-commissie. Zo weet iedereen wie verantwoordelijk is voor het up-to-date-houden van alle PR. Volgende stappen komen in 2020.

De Bethelkerk heeft sinds kort een eigen Youtubekanaal, waarop memorabele fragmenten uit kerkdiensten worden verzameld.

https://www.youtube.com/results?search_query=bethelkerk+scheveningen .

De website van de Bethelkerk wordt actief onderhouden. De kerkdiensten worden door velen live bekeken of in later stadium teruggekeken.

6. Kwaliteit

In het kader van Bethelkerk op Koers heeft een van de werkgroepen nagedacht over de kwaliteit die we als wijkgemeente willen leveren in de zondagse erediensten, maar ook in onze activiteiten. We zijn ons daarbij bewust van enerzijds de mogelijkheden die onze gebouwen en de inrichting daarvan bieden, maar anderzijds ook van de beperkingen die regels, afspraken en soms beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers en voorgangers ons soms opleggen.

Een werkgroep bestaande uit ambtsdragers, vrijwilligers en een van de organisten heeft zich gericht op de volgende aspecten:

- ✓ verhogen kwaliteit en variëteit in muzikale bijdragen aan de dienst van de gemeente en van koren, muziekgroepen etc.
- ✓ uitnodigen van kwalitatief goede en 'pakkende' predikanten voor de zondagse erediensten
- ✓ het levend en sprankelend maken van de diensten
- ✓ (muzikale) activiteiten organiseren naast de zondagse erediensten om niet-kerkelijken bekend te maken met ons gebouw

De samenvatting van het kwaliteitsberaad is: variatie. In de komende maanden worden de adviezen van de werkgroep besproken met de liturgiecommissie en worden het definitieve beleid hieromtrent vastgesteld. Een samenvatting van het kwaliteitsdocument is opgenomen in [bijlage 5](#).

In 2019 is gesproken over het samenvoegen van liturgie- en muziekcommissie. In het kader van de Plaatselijke Regeling van de Bethelkerk worden de doelen, taken en verantwoordelijkheden van deze commissie nader vastgelegd. Dit komt in de kerkenraadsvergadering van november 2019 aan de orde.

Het gebruik van de beamer is geïntensiveerd en verbeterd: het scherm, de beamer en de projectie- en uitzendapparatuur zijn vernieuwd, de mogelijkheden zijn uitgebreid en daardoor is een kwaliteitsslag gemaakt.

Er zijn vaste afspraken gemaakt m.b.t het gebruik van muziekinstrumenten door de kinderen tijdens het kinderlied. De uitvoering van deze afspraken loopt prima.

Op 18 oktober vindt in de Bethelkerk de opvoering van het oratorium David plaats, Hierbij wordt samengewerkt met het kerkkoor Scheveningen. Initiator is onze hoofdorganist Marcel van Duijvenvoorde. Op 29 november 2019 vindt er, in samenwerking met de Stichting Zending over Grenzen en de ZWO-commissie van de PGS, een concert plaats met Joke Buis en het YMCA Gospel Choir.

7. Financiële onderbouwing Bethelkerk op Koers

7.1. Inleiding

Dit is de financiële vertaling van de plannen van wijkgemeente Bethelkerk die zijn opgesteld in het kader van Kerk op Koers. Hierbij is voor de financiële vertaling van de plannen aangesloten bij het door de AK/CvK verstrekte model Meerjarenbegroting. De indeling van deze paragraaf is als volgt:

1. Eerst wordt een beeld geschetst van de toekomstige financiële uitkomsten op grond van de huidige situatie.
2. Vervolgens worden de effecten van bezuinigingen en nieuwe opbrengsten gekwantificeerd, toegelicht en toegevoegd aan de meerjaren-exploitatiebegroting.
3. Tenslotte wordt het planmatig onderhoud uitgezet over de planperiode uitgaande van de het MJOP, opgesteld door Time Clock in opdracht van het College van Kerkrentmeesters.

7.2. De exploitatie

In onderstaand overzicht wordt de huidige exploitatie van de wijkgemeente in beeld gebracht en doorgetrokken over de planperiode 2018 – 2025. De gegevens voor de overzicht zijn verstrekt door het College van Kerkrentmeesters. Hieraan zijn door de kerkrentmeesters van de Bethelkerk geen correcties of eigen inzichten toegevoegd. Het beeld moge duidelijk zijn: zonder maatregelen duikt ook onze wijkgemeente de komende jaren fors in de min en zou - via de garantieconstructie waarbij de wijkvereniging onvoorwaardelijk garant staat ("met al haar activa") voor de exploitatietekorten van de wijkgemeente- de kas van Wijkvereniging De Vonk behoorlijk worden gedecimeerd. Gelet op de financiële situatie van de wijkvereniging betekent dit in 2025 niet alleen een lege kas, maar moet ook het wijkgebouw in de verkoop.

Voor de kerkrentmeesters van de wijkgemeente Bethelkerk is het beeld bij ongewijzigd beleid niet acceptabel; bezuinigingen en extra opbrengsten zijn dan ook noodzakelijk voor de continuïteit van de wijkgemeente en misschien nog wel belangrijker, zie hiervoor de conclusie, voor de gehele Protestantse Gemeente te Scheveningen.

Bethelkerk

	2018-2025	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Totaal	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK
index Inkomsten uit levend geld									
-4% Vrijwillige bijdragen	905	130	125	120	115	110	106	102	98
-4% Collecten kerk- en trouwdiensten	104	15	14	14	13	13	12	12	11
-4% Eindejaarscol/Sol.ka/ Busjes kerkradio	91	13	12	12	12	11	11	10	10
	1.101	158	152	146	140	134	129	124	119
Verhuur onroerende goed									
2% Verhuur kerken	77	9	9	9	10	10	10	10	10
2% Verhuur Kommunika	532	62	63	65	66	67	68	70	71
2% Verhuur woningen/pastorie	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	609	71	72	74	75	77	78	80	82
Rente opbrengst									
0% Intrest belegde gelden	40	5	5	5	5	5	5	5	5
2% Huurwaarde pastorie	60	7	7	7	7	8	8	8	8
Overige baten									
0% Explotatie Scheveningse kerkbode	8	1	1	1	1	1	1	1	1
0% Bijdrage Diaconie "bejaardenpastoraat"	48	6	6	6	6	6	6	6	6
0% Subsidie/Schenkingen/legaten/divers	-	0	0	0	0	0	0	0	0
	48	6	6	6	6	6	6	6	6
Totaal baten	1.858	247	242	238	234	230	226	223	219
Pastoraat en eredienst									
2% Predikantsplaatsen	687	80	82	83	85	87	88	90	92
2% Gastpredikanten	26	3	3	3	3	3	3	3	3
2% Bijstand pastoraat	137	16	16	17	17	17	18	18	18
2% Kosten kerkdiensten	26	3	3	3	3	3	3	3	3
2% Vergoeding organisten	60	7	7	7	7	8	8	8	8
	936	109	111	113	116	118	120	123	125
Kerkgebouwen									
2% Werkelijke onderhoudskosten	297	32	36	36	37	38	39	39	40
2% Verzekeringen en belastingen	43	5	5	5	5	5	6	6	6
2% Energie en water	86	10	10	10	11	11	11	11	11
2% Schoonmaakkosten	-	0	0	0	0	0	0	0	0
2% Personeelskosten (kosters)	360	42	43	44	45	45	46	47	48
	787	89	94	96	98	100	102	104	106
Solidariteitskas / quotum									
0% Solidariteitskas/quotum	112	14	14	14	14	14	14	14	14
	112	14	14	14	14	14	14	14	14
Beheer en administratie									
2% Centrale administratie + Salarissen	257	30	31	31	32	32	33	34	34
	257	30	31	31	32	32	33	34	34
Diverse algemene kosten									
2% Diverse algemene kosten	34	4	4	4	4	4	4	5	5
2% Kostenwoning	43	5	5	5	5	5	6	6	6
	77	9	9	9	10	10	10	10	10
Totaal lasten	2.169	251	259	264	269	274	279	284	290
Saldo baten - lasten	311-	-4	-17	-26	-35	-44	-53	-62	-70
2% Verdeling saldo PGS Centraal	92	11	11	11	11	12	12	12	12
Saldo na verrekening PGS Centraal	219-	7	-6	-15	-24	-33	-41	-50	-58

7.3. Bezuinigingen en extra opbrengsten

Door de kerkrentmeesters van de Bethelkerk zijn na overleg in de kerkenraad de volgende bezuinigingen en extra opbrengsten voorgesteld.

7.3.1. Bezuinigingen

De formatieplaats "kerkelijk werker" is medio 2018 vacant geworden. In de kerkenraad is geen besluit genomen over continuering van deze functie. In de afgelopen jaren heeft de inzet van een kerkelijk werker niet zichtbaar geleid tot extra opbrengsten, groei van de gemeente of de betrokkenheid van nieuwe doelgroepen. De aandacht van de eerste functionaris lag met name bij ouderen, begrafenissen en cursussen rond rouwverwerking; meer ondersteunend dan missionair. Haar opvolgster heeft ook jeugd in haar portefeuille gekregen. Ook hier zijn, afgezien van enkele incidentele activiteiten, geen structurele nieuwe activiteiten of doelgroepen aangeboord.

Binnen de kaders van de meerjarenbegroting is het uitsluitend denkbaar dat de functie wordt ingevuld als daar externe financiering voor kan worden geregeld. Wellicht zijn er mogelijkheden om de functie wat meer diaconaal in te richten op thema's die bij de burgerlijke overheid en fondsen aanspreken, zoals eenzaamheid en maatschappelijke activering.

Ook presenteren wij onder dit kopje een "negatieve bezuiniging". Het betreft hier een correctie op de voorzet van het CvK. In de begroting is o.i. de post energie te laag opgenomen. Op basis van de uitkomsten 2017 hebben wij deze post opwaarts gecorrigeerd.

Het bezuinigingsplaatje zie er als volgt uit:

Financiële vertaling van getroffen maatregelen

index	2018-2025	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Totaal	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK
Bezuinigingen									
2% Geen bijstand in pastoraat	127	8	16	16	17	17	17	18	18
2% Energiekosten te laag in opgave College	43	-5	-5	-5	-5	-5	-6	-6	-6
.....	-	0	0	0	0	0	0	0	0
.....	-	0	0	0	0	0	0	0	0
.....	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezuinigingen	84	3	11	11	11	12	12	12	12

7.3.2. Extra opbrengsten

Gelukkig genereert ons plan voor 2018 – 2025 ook extra opbrengsten. Deze laten wij in deze paragraaf de revue passeren. Maar allereerst maken wij melding van het feit dat wij er in zijn geslaagd om de lopende huurovereenkomst met Kommunika te verlengen met tenminste 10 jaar onder de huidige condities. Dit betekent dat wij gedurende de planperiode van KOK (+ 2,5 jaar daaropvolgend) verzekerd zijn van een huuropbrengst van € 532.000. De verlenging is voorsnog vastgelegd in een zogenaamde precontractuele overeenkomst. Het CvK heeft deze overeenkomst namens de PGS getekend. De overeenkomst kan door de kerk (CvK) nog tot 16 september 2018 worden ontbonden op grond van een eenzijdige ontbindende voorwaarde. Dit zou het geval kunnen zijn in de situatie dat het KOK plan van de Bethelkerk niet sluitend/deugdelijk wordt bevonden en daarom wordt afgekeurd.

Wij lopen hieronder de activiteiten die leiden tot verhoging van inkomsten door:

✓ *Tarifiering van begrafenissen / crematies en huwelijk inzegening*

Centraal is in de PGS overeenstemming om met ingang van 2019 bij inzet van predikanten en kerkelijk werkers een vergoeding in rekening te brengen van circa €450 (gereduceerd tarief) per rouw- of trouwdienst, naast eventuele verhuur van de kerk. Voor de meerjarenbegroting gaan wij uit van 12 begrafenissen en 1 huwelijksinzegening per jaar. Het aantal van 12 is fors minder dan het aantal begrafenissen / crematies waarbij nu de inzet van de professionals wordt gevraagd. Dit maakt dus tijd vrij voor andere activiteiten! Het mes snijdt dus aan twee kanten. Wij gaan hierbij overigens

uit van het principe dat de vergoeding toekomt aan de wijkgemeente wiens predikant de uitvaart/crematie leidt en niet aan de wijkgemeente waarvan het gemeentelid lid is. Voor begrafenissen van niet-leden geldt een hoger, kostendekkend tarief. Voorzichtigheidshalve worden eventuele opbrengsten hieruit niet meegenomen in de baten.

✓ *Club van 100*

Wij gaan een "club van 100" oprichten van leden van de gemeente die zichtbaar iets extra's willen doen voor hun wijkgemeente naast hun kerkelijke bijdrage. Wij schatten voorzichtig in dat wij 25 gemeenteleden kunnen "winnen" voor dit initiatief. Dit "lidmaatschap" staat uiteraard ook open voor niet-leden die de wijkgemeente willen steunen.

✓ *Verduurzaming*

In het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) zijn kosten opgenomen voor verduurzaming van de kerk. Wij hebben inmiddels een duurzaamheidsscan laten uitvoeren en willen daarmee vanaf 2019 aan de slag. Uitvoering daarvan gaat leiden tot een bezuiniging op de energie uitgaven (voorzichtigheidshalve) vanaf 2020. De opbrengst is conservatief ingeschat en zal in de praktijk meer opleveren. Ook verwachten wij veel van de aankondiging van het CvK dat we als gezamenlijke kerken (en wellicht ook de wijkgebouwen, indien daar interesse voor is) mbv een professionele partij onze energie inkoop gaan combineren en professionaliseren. Tot nu toe zitten de meeste kerken bij "energie voor kerken". Berichten uit de markt geven aan dat dit inkoopcollectief niet echt scherp is.

✓ *Kantoorruimte*

We gaan de kantoorruimte bij de Bethelkerk verhuren. Aan het CvK voor de functie van Kerkelijk Bureau dan wel aan een andere partij. Opbrengst potentie € 100,00 /m² per jaar. Hiermee zitten we aan de onderkant van de bandbreedte voor kantoorverhuur. (€ 100 - € 300 /m² inclusief facilitaire m²)

✓ *Flexplekken*

Zodra we groen licht krijgen voor continuering van de Bethelkerk tot en met 2025 gaan we aan de slag met het inrichten van de kerkenraadskamer of eventuele andere ruimten tot flexplekken. Met een relatief beperkte investering (incl. faciliteiten) kunnen een aantal flexplekken worden ingericht. Wij verwachten een opbrengst vanaf 2020.

✓ *Jaarlijkse kerkelijke bijdrage*

Het CvK zet een actie uit om meer mensen te bewegen hun jaarlijkse kerkelijke bijdrage om te zetten in een fiscaalvriendelijke periodieke gift. De verwachte opbrengst voor onze wijkgemeente is in beeld gebracht.

Daarnaast zetten we ons in om financiële uitgaven in onze wijkgemeente steeds te verantwoorden en zichtbaar te maken naar de gemeenteleden toe met als doel hun betrokkenheid en bijdragen te vergroten.

index	2018-2025	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Totaal	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK
Bezuinigingen									
2% Geen bijstand in pastoraat	126,949	8,000	16,000	16,320	16,646	16,979	17,319	17,665	18,019
2% Energiekosten te laag in opgave College	42,915	5,000	5,100	5,202	5,306	5,412	5,520	5,631	5,743
.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezuinigingen	84,034	3,000	10,900	11,118	11,340	11,567	11,799	12,034	12,275

Financiële vertaling van getroffen maatregelen

index	2018-2025	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	Totaal	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK
Extra inkomsten									
2% Vergoeding begrafenissen + huwelijken	43,491	-	5,850	5,967	6,086	6,208	6,332	6,459	6,588
2% Verg. begrafenissen + huwelijken niet-leden PM									
0% Club van "100"	17,500	-	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
0% Opbrengst duurzaamheidsinvesteringen	7,000		1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
2% Verhuur kantoorruimte (kerkelijk bureau)	23,790	-	3,200	3,264	3,329	3,396	3,464	3,533	3,604
0% Opbrengst flexplekken	12,000			2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
0% Extra opbrengst uit periodieke giften	17,500		2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal extra opbrengsten	121,280	-	15,050	17,231	17,416	17,604	17,796	17,992	18,192

7.4. Uitkomst exploitatie Bethelkerk 2018 -2025

Voor het totaalbeeld van de exploitatie van de Bethelkerk mogen de per 1 januari 2018 beschikbare middelen in het Fonds Bethelkerk en de Reserve exploitatie wijkgemeente Bethelkerk meegenomen worden. Het saldo van beide fondsen samen bedraagt op de startdatum 1 januari 2018 € 113.000. De exploitatie-uitkomsten over de jaren 2018 t/m 2025 worden toegevoegd aan dan wel verminderd op het beschikbare saldo.

De einduitkomst is dat we gedurende de planperiode met € 13.000 interen op deze reserves. Op basis hiervan is de verwachting dat de reserves van de wijkvereniging niet behoeven te worden aangesproken.

Reserve exploitatie rekening + Fonds Bethelkerk

Jaarrekening CvK 31 december 2016	
Reserve exploitatie wijkgemeenten	88.106
Fonds Bethelkerk	44.276
stand 31-12-2017	132.382
Res exploitatie 2017	-17.687
Res fonds Bethelkerk 2017	-1.494
Jaarrekening CvK 31 december 2017	113.201

Verloop van het verloop van de wijkreserve (x € 1,00)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK	BK
beginstand	113.201	122.951	143.306	156.907	161.944	158.594	147.025	127.395
jaarresultaat	9.750	20.355	13.601	5.037	-3.350	-11.569	-19.630	-27.543
eindstand	122.951	143.306	156.907	161.944	158.594	147.025	127.395	99.852

7.5. Het planmatig onderhoud

In opdracht van het CvK is aan Time Clock opdracht gegeven voor het opstellen van Meerjaren Onderhoudsplannen voor alle kerken. Het plan voor de Bethelkerk, zie bijlage 2 is beoordeeld door de wijkkerkrentmeesters en dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen. Uitgangspunt voor het onderstaande schema is de totaal regel van het 25-jaars kapitalisatie overzicht, zie bijlage 3. De genoemde bedragen staan in euro's inclusief BTW en inclusief indexatie van 2% per jaar. Verder is

het goed om te beseffen dat in de exploitatie al bedragen zijn opgenomen voor Niet Planmatig Onderhoud tot een totaal bedrag van bijna € 300.000.

Onderstaand een overzicht van de door Time Clock aangegeven bedragen voor Planmatig Onderhoud van de Bethelkerk en de correcties daarop van de wijkkerkrentmeesters. Voor een goede audit-trail zijn de codes vermeld van de posten waarop is gecorrigeerd. Deze zijn terug te vinden in het MJOP van de Bethelkerk. De motivatie voor de amendementen zijn ook vermeld.

Omdat de Bethelkerk bestaat uit meerdere exploitatie-elementen geven wij per element aan of deze zijn meegenomen in het plan. Kerk, inclusief neven ruimten, kosterswoning en kantoor zijn zowel qua casco als inwendig meegenomen. Wijkcentrum Kommunika is uitsluitend meegenomen voor de casco kosten en de buitenruimte. De kosten voor interieur komen voor rekening van de huurder.

Meerjaren onderhoudsbegroting (uitsluitend planmatig onderhoud)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
MJOP Time Clock (Kap. 18/5/18)								
uitkomsten per jaar (geïndexeerd met 2%)	32.072	6.296	74.743	116.424	132.284	10.316	25.407	15.111
<i>door KRM Bethelkerk geschrapte / toegevoegde werkzaamheden. De codes verwijzen naar het rapport van Time Clock</i>								
	Code							
reinigen metselwerk	2110			-9.350				
vervangen vouw wand kerk	2213				-2.926			
valt onder Niet Planmatig Onderhoud	2322	-605						
raamdorpels redder het wel tot 2025	3120			-2.600				
valt onder Niet Planmatig Onderhoud	3130	-303	-309	-315	-322	-328	-335	-341
valt onder Niet Planmatig Onderhoud	3230	-303	-309	-315	-322	-328	-335	-341
Vervangen linoleum kerk (klein bedrag laten staan voor omgeving vleugel; rest niet nodig)	4321				-55.000			
binnenschilderwerk. Betreft Kommunika	4632	-1.936	-1.975	-2.014	-2.054	-2.096	-2.138	-2.180
diverse duurzaamheidsmaatregelen	5100		51.500					
Regelkast ventilatie: wordt dit jaar aangepakt	582010				-4.453			
Electr. Installatie. Betreft Kommunika	6100	-1.210						
Vervangen in Led (is al gebeurd) Rest betreft Kommunika	6314	-3.872	-1.975	-47.334	-48.281	-12.181	-2.138	-2.180
Vervanging inbraak alarmsysteem	6500						-7.500	
Toiletten aanpak 2018		15.000						
Bliksem beveiliging			6.000					
		259.506	38.843	59.228	24.764	53.495	54.972	5.371
			12.864	9.967				
Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2016	255.794							
Mutatie 2017	25.000							
Stand onderhoudsvoorziening 1-1-2018	<u>280.794</u>							
Verloop onderhoudsvoorziening 2018-2025								
beginstand	280.794	256.951	213.023	203.865	166.287	127.551	138.741	142.769
storing vanuit de exploitatie	15.000	15.300	15.606	15.918	16.236	16.561	16.892	17.230
Planmatig Onderhoud	<u>-38.843</u>	<u>-59.228</u>	<u>-24.764</u>	<u>-53.495</u>	<u>-54.972</u>	<u>-5.371</u>	<u>-12.864</u>	<u>-9.967</u>
eindstand		<u>256.951</u>	<u>213.023</u>	<u>203.865</u>	<u>166.287</u>	<u>127.551</u>	<u>138.741</u>	<u>142.769</u>
								<u>150.032</u>

Voor de financiering van het Planmatig Onderhoud is door het CvK de Onderhoudsvoorziening per 1 januari 2018 aangewezen. Deze is per kerkgebouw historisch bijgehouden. Voor zover de voorziening toereikend is wordt de kosten van het Planmatig Onderhoud ten laste van de voorziening gebracht. Indien dit niet meer het geval is, wordt het meerdere ten laste van de exploitatie gebracht. Voor de Bethelkerk is het saldo per 1 januari 2018 € 280.800. Onderstaand worden de Planmatig Onderhoudskosten, na correctie door de kerkrentmeesters (dus de onderste regel van het bovenvermelde schema) geconfronteerd met de beschikbare voorziening en wordt het verloop gepresenteerd over de planperiode.

Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2016	255.794
Mutatie 2017	<u>25.000</u>
Stand onderhoudsvoorziening 1-1-2018	<u>280.794</u>

Verloop onderhoudsvoorziening 2018-2025

beginstand	280.794	256.951	213.023	203.865	166.287	127.551	138.741	142.769
storing vanuit de exploitatie	15.000	15.300	15.606	15.918	16.236	16.561	16.892	17.230
Planmatig Onderhoud	<u>-38.843</u>	<u>-59.228</u>	<u>-24.764</u>	<u>-53.495</u>	<u>-54.972</u>	<u>-5.371</u>	<u>-12.864</u>	<u>-9.967</u>
eindstand	<u>256.951</u>	<u>213.023</u>	<u>203.865</u>	<u>166.287</u>	<u>127.551</u>	<u>138.741</u>	<u>142.769</u>	<u>150.032</u>

De onderhoudsvoorziening is toereikend om de geplande werkzaamheden uit te voeren.

7.6. Conclusie

Het is overduidelijk: het plan van de Bethelkerk is een solide plan met marges (aan het eind van de planperiode). Een resterend saldo op de exploitatie rekening van €100.000 en op de onderhoudsvoorziening van €150.000 zijn hiervan de sprekende indicatoren.

Met dit plan hebben wij invulling gegeven aan duurzame, kasstroom genererende en toekomstbestendige investeringen.

Wij zijn ervan overtuigd dat door de accenten en investeringen in dit plan, de Bethelkerk ook na 2025 een waardevolle functie kan vervullen voor de gehele Protestantse Gemeente te Scheveningen in een krimpende gemeente. Daarmee ligt de horizon van dit plan na 2025.

8. Overeenkomst en Garantieverklaring

Partijen:

- Het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Scheveningen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris, respectievelijk Marien de Jong en Anton Baak, hierna te noemen: CvK

en

- De wijkvereniging De Vonk, gevestigd te 's-Gravenhage, rechtsgeldig vertegenwoordigd door ds. J. Maasland (voorzitter) en mw. E.A. Oosterveen-Kraan (secretaris) hierna te noemen: garantiegever

Overwegende dat:

1. de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Scheveningen eerder dit jaar met algemene stemmen goedkeuring heeft verleend aan het project Kerk op Koers;
2. dat de Wijkgemeenten Oude Kerk, Bethelkerk, Nieuwe Badkapel en Prinses Juliankerk hebben ingestemd met het principe dat de deelrekening van de wijkgemeenten over de jaren 2018 tot en met 2025 een tenminste sluitend saldo laat zien op nacalculatie basis;
3. wijkgemeenten geen eigen middelen hebben, dient een garantieverklaring te worden overlegd van een of meer solvabele rechtspersonen, die verklaren garant te staan voor eventuele tekorten op de deelrekening van de Wijkgemeente, gedurende de jaren 2018 tot en met 2025.

Komen het volgende overeen:

- I. De garantiegever verklaart met al haar activa volledig garant te staan voor het eventuele tekort op de deelrekening van de wijkgemeente Bethelkerk over de jaren 2018 tot en met 2025 op basis van nacalculatie;
- II. Als bewijs van haar solvabiliteit hecht de garantiegever een exemplaar van haar balans per 31 december 2017 aan deze overeenkomst; Het CvK ontvangt van de garantiegever gedurende de garantieperiode jaarlijks uiterlijk op 1 juli een exemplaar van de balans van de geldgever per ultimo van het voorafgaande boekjaar;
- III. De garantiegever verklaart bekend te zijn met de methodiek waarop de deelrekening van de wijkgemeente wordt opgesteld en is beschreven in de Kerk op Koers documenten.
- IV. Het CvK stuurt jaarlijks en uiterlijk op 1 juli de deelrekening van de wijkgemeente, na goedkeuring door de Algemene Kerkenraad, aan de garantiegever. In het geval dat er sprake is van een tekort wordt de deelrekening vergezeld van een factuur voor het tekort.
- V. De factuur dient door de garantiegever binnen 30 dagen na verzending te worden overgemaakt op de door het CvK op de factuur aangegeven bankrekening ten name van de Protestantse Gemeente te Scheveningen.

Aldus overeengekomen op 1 september 2018,

Namens het College van Kerkrentmeesters,

Namens de Garantiegever,

.....

Bijlagen

1. Besluit Algemene Kerkenraad PGS

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Scheveningen

- bijeen op dinsdag 6 maart 2018,
 - gehoord, gezien en gelezen de *reacties vanuit de volle breedte van de PGS* [wijkkerkenraden, gemeenteberaad, individuele leden] op het pakket maatregelen zoals vervat in het advies 'Kerk op Koers' van KerkVitaal (Jan Boer),
 - besluit:
 1. herbevestiging van het besluit van 6 februari 2018 dat '*diepingrijpende maatregelen*' nodig zijn om in elk geval tot 2025 te komen tot een toekomstbestendige Protestantse Gemeente:
 - structureel is er onder de huidige omstandigheden ruimte voor niet meer dan twee volle tijdspredikanten en twee kerkgebouwen;
 - naast onvermijdelijke bezuinigingen zijn ook vernieuwingen broodnodig;
 - samenwerking en flexibiliteit verdienen hoge(re) prioriteit,
 2. afscheid te nemen van eerdere financiële afspraken en regelingen [zoals het *concessiemodel*];
 3. ruimte te bieden aan de *wijken binnen de PGS*, onder regie van de wijkkerkenraad, om - binnen het kader zoals vastgelegd in Kerk op Koers - de eigen toekomst vorm te geven, in te kleuren en uit te werken,
 4. de wijkkerkenraden te vragen om op om *uiterlijk 1 september a.s.*
 - te komen tot een (inhoudelijk) toekomstplan,
 - voorstellen voor *sluitende begrotingen voor 2019 t/m 2025*, inclusief garanties van wijkverenigingen en steunfondsen, aan te leveren,
 5. in september die begrotingen annex toekomstplannen, ook na beoordeling door het College van Kerkrentmeesters, te *toetsen op vitaliteit, adequate pastorale zorg, duurzaamheid (tot tenminste 2025) en (financiële) deugdelijkheid*;
- en neemt zich voor in de vergadering van 25 september 2018 definitieve beslissingen te nemen.

Scheveningen, 6 maart 2018

2. *Meerjarenderhoudsplan Time Clock - wordt separaat meegezonden*

3. *Meerjarenderhoudsplan Bethelkerk - kapitalisatie 25 jaar - wordt separaat meegezonden*

Kapitalisatie 25 - Jaren

Bethelkerk • Bethelkerk

Juriaan Kokstraat 175
2586 SG Scheveningen

4. Regulier pastoraal bezoek in de wijkgemeente Bethelkerk

Wie bezoeken wie

Pastoraal bezoeken worden afgelegd door predikant (DS), kerkelijk werker (KW), pastoraal ouderlingen (PO's) en bezoekvrijwilligers (BV's).

- Terminaal – DS
- Ernstig ziek – DS, KW
- Rouwenden – DS, KW, PO's
- Nazorg benodigend (na iets naars, bv scheiding, ontslag) – DS, KW, PO's
- (Chronisch)ziek/dementerend/gehandicapt – DS, KW, PO's
- Ouderen/eenzamen/tijdelijk zieken – DS, KW, PO's, BV's
- Jubilarissen, 'kroon'-jarigen – DS, KW, PO's, BV's of ander gemeentelid met bloemengroet
- Nieuw ingekomenen – welkomstbezoek door Theo en Janny Mulder

Jongeren worden nu niet bezocht, hebben bij steekproefsgewijze navraag meer behoefte aan elkaar ontmoeten in kringen.

NB Indien situaties, die pastoraal bezoek verlangen, langer aanhouden dient erop gelet te worden dat het niet bij één bezoek blijft.

Bijhouden van bezoeken

DS, KW en PO's registreren hun bezoeken zelf in het Ledenregistratieprogramma LRP. BV's hebben geen toegang tot het LRP. In eerste instantie wordt nu in het LRP alleen als algemene opmerking de naam van de bezoekvrijwilliger vastgelegd bij het gemeentelid dat hij/zij regelmatig bezoekt. We willen toe naar een situatie waarin elk afgelegd bezoek in het LRP wordt geregistreerd. De bezoekvrijwilliger zou dan zijn/haar bezoeken op een lijstje moeten bijhouden en dit lijstje geregeld door moeten mailen aan Ilse de Niet of in het daarvoor bestemde brievenbus in de consistorie moeten leggen.

De namen van de mensen bij wie de kerkbusjes geleegd worden, gaan naar Ilse. Diakenen leggen ook bezoeken af. Deze kunnen ook door Ilse geregistreerd worden, mits relevant.

Hoe wordt bepaald wie wordt bezocht

Bezoek wordt in eerste instantie op verzoek gebracht. Zo'n verzoek kan worden gedaan door degene die bezoek wil of door iemand anders.

Via	Bij wie
Pastoraalbezoekboek	PO's
Pastorale telefoon (06-82 57 57 25)	Engelien de Best - van Duivenbode
bezoekwerk@bethelkerk.nl	Ilse de Niet
Contactaanvraag Website	Gert-Jan v.d. Ende

Alle bezoekaanvragen moeten worden doorgestuurd naar Ilse de Niet. Naast deze nieuwe bezoeken die worden aangevraagd en die moeten worden verdeeld, heeft iedere bezoeker al een groter of kleiner aantal vaste bezoekadressen. Omdat er ook mensen zijn die wel bezoek zouden willen, maar er niet zelf om vragen verdient het aanbeveling ouderen, zieken en eenlingen te contacteren en te vragen of men bezoek op prijs stelt.

Aandacht voor de bezoekvrijwilligers

De bezoekvrijwilligers zijn heel belangrijk voor onze gemeente. Dit moeten we veel duidelijker laten blijken. We vragen ze nu ook nog een administratie erop na te houden en aan ons door te geven. Alle bezoekers krijgen een klein in eigen beheer gemaakt zakboekje met een aantal tips en een aantal geschikte bijbelteksten, liederen, gedichten en spreuken om te gebruiken bij hun bezoekwerk.

Om de bezoekerwilligers betrokken te houden gaan we 2 keer per jaar een bijeenkomst organiseren. Deze heeft een meerledig doel:

- Mogelijkheid hun verhaal kwijt te kunnen en vragen te stellen aan DS, KW, PO's
- Gezelligheid: bijpraten, gebakje, lekker drankje, lopend buffet, lunch.
- Bedankje van de KKR met een leuke attentie in de vorm van een cadeautje
- Voorlichting over een bepaald onderwerp, bijv. dementie, eenzaamheid (afhankelijk van waar vraag naar is)

Voorstel is dit te doen op zondag, aansluitend aan een reguliere dienst te doen in maart en september → [inmiddels hebben 2 bijeenkomsten plaatsgevonden.](#)

5. Kwaliteit in de Bethelkerk - voorstellen vanuit de werkgroep

✓ Muzikale bijdragen aan de diensten

- In het algemeen méér zingen door de gemeente.
- Meer vrolijke liederen.
- Meer onze eigen muzikale (jongere) gemeenteleden inzetten.
- Zing-/ speelbare kinderliederen.
- Muziekinstrumenten vaker laten gebruiken bij het kinderlied.
- Een keer per maand een muzikale dienst met verschillende genres.
- Diversiteit in keuze koren, zanggroepen en instrumentalisten.
- Tijdsduur van muzikale bijdragen afbakenen.
- Met Kerst en Pasen ook een aantal oude vertrouwde 'meezingers' laten zingen.
- Marcuspassie om het jaar (is kostbaar en dreigt sleur te worden) en dat afstemmen met HKKS / OK. Het ene jaar op doordeweekse avond in de Oude Kerk; het andere jaar op Palmzondag in de Bethelkerk. Als er geen Marcuspassie is op Palmzondag de dienst wel bijzonder maken, bijv. met een kinderkoor, de kinderen en Palmpasen-takken.
- Overleg over invulling / aanvulling liturgiecommissie.

Voorbeeld van een geslaagde muzikale dienst: Pinksteren 2018.

✓ Kwaliteit Predikanten

- Hulde aan Walter en Conny van der Oever als preekvoorzieners!
- Komen tot gestructureerde terugkoppeling naar preekvoorzieners, bijv. door instellen klankbordgroepje. Gemeenteleden kunnen hun enthousiasme of ergernis bij die klankbordgroep kwijt.
- Kwaliteitscriteria voorgangers expliciteren.
- Draaiboek gastpredikanten updaten indien nodig.
- Tijdsduur preek aanpassen aan de dienst, maar niet langer dan 15 minuten.
- De KKR zou moeten kunnen reageren op het preekrooster voor het definitief is, zij is immers verantwoordelijk.
- Breed scala aan gastpredikanten houden, zodat er voor elk wat wils is. Variatie!
- Evenwichtige verdeling preekbeurten wijkpredikant - gastpredikanten monitoren. Variatie!
- Afspraken over kanselruil binnen Scheveningen heroverwegen.

✓ Levendigheid diensten

- Tijdsduur diensten: standaard maximaal 5 kwartier, uitgezonderd bijzondere diensten. Kortere gebeden om de vaart erin te houden en meer te kunnen zingen. Wellicht te bereiken door de onderwerpen te verdelen, dus de ene zondag voor het ene en de andere zondag voor het andere te bidden.
- Meer, vaker interactie met de gemeente, bijv. door geënceneerde interruptie (voorbereid met predikant), waarbij een of meer gemeenteleden in discussie gaan met de voorganger.
- Weer eens een keer een 'toneelstukje' op laten voeren.
- Af en toe een korte bijdrage van een gemeentelid, bijv. verhaal, gedicht.
- Voorstel brainstormgroep: voorbereid 5minuten-interview met 3 vaststaande vragen (tijdens collecte?) om gemeenteleden beter leren kennen.
- Meer en beter gebruik maken van de beamer.
- Meer en beter gebruik maken van de LED-schijnwerpers.
- Met kerstdienst vele (led)kaarsen neerzetten.
- Dienst "top 2000" waarin Popliedjes gelinkt zijn aan het evangelie. DiU?
- Een panel van 3 gemeenteleden, jong, middelbaar en ouder, hun mening laten geven over een bepaald onderwerp. DiU?

- Rondkijken en ideeën van andere kerken overnemen.
 - Met zekere regelmaat een school betrekken bij een dienst (bijv. de Duinoordschool)
- ✓ *Interesseren mensen van buiten*
- Losse (orgel)concerten bijv. op zaterdagmiddag; daarbij reclame maken voor een muzikale dienst die eraan komt.
 - Open huis, kerkproeverij, startzondag.

Samengevat: Variatie!

BETHELKERK
SCHEVENINGEN

BETHELKERK OP KOERS

Beleidsdocument 2018-2025

Uitwerking voorgenomen beleid en financiële onderbouwing
wijkgemeente Bethelkerk Scheveningen

kerkenraad Bethelkerk Scheveningen